2. ÜNİTE
İSLAMİYET

ÜNİTEMİZE HAZIRLANALIM

1. İslam'da "tevhid inancının özellikleri" nelerdir? Araştırınız.
2. İslam dininin temel kaynaklarının inanç esaslarının oluşmasındaki yerini örnekleriyle açıklayınız.
3. İslamiyet'in "en son din olması" ile ilgili deliller nelerdir? Araştırınız.
4. İslamiyet'in yayıldığı coğrafyayı haritadan bularak bu coğrafya çerçevesinde hangi dinlerin yer aldığını araştırınız.
5. Müslümanın yaşamında kutsal ve din dışı ayrımı var mıdır? Araştırınız.

1. İslamiyet'in Tarihçesi

	İSLAMİYET (Kimlik Kartı)	
Dinin Adı	İslamiyet, İslam	
Başlangıcı	İlk insandan günümüze	
Peygamberi	Hz. Adem (a.s.) ... Hz. Muhammed (s.a.v.)	
Tanrı Düşüncesi	Allah (c.c.)	
Temel Kaynak	• Kur'an-ı Kerim • Sünnet	
İnanç Esasları	• Allah'a (c.c.) iman • Meleklere iman • Kitaplara iman • Peygamberlere iman • Ahiret gününe iman • Kadere iman	
Akımlar	İtikadi Siyasi Mezhepler • Ehli Sünnet * Maturidilik * Eşarilik • Şiilik • Mürcie •	Fıkhi Mezhepler • Hanefi mezhebi • Şafi mezhebi • Maliki mezhebi • Hanbeli mezhebi
Nüfusu	1.5 milyar	
Köken	Hicaz (Arabistan)	
Yayıldığı Ülkeler	Ortadoğu, Afrika, Asya, Avrupa'da bazı ülkeler	

YORUMLAYALIM

"...O (Allah), gerek daha önce (gelmiş kitaplarda) gerekse bunda (Kur'an'da) size "Müslümanlar" adını verdi..."

(Hac suresi, 78. ayet)

Yukarıdaki ayeti vahiy geleneği açısından yorumlayınız.

İslam tarihi insanlık tarihiyle özdeştir ve İslam hem ilk hem de son dindir. Özel anlamda İslam, miladi 7. yüzyıl başlarında Hz. Muhammed'e (s.a.v.) vahyedilen dinin adıdır. Genel anlamda ise Hz. Âdem'den (a.s) bu tarafa vahiy yoluyla tekrar edilen, Allah'ın (c.c.) insanlık için öngörmüş olduğu yegâne inanç sistemidir. Bu inanç sisteminin özünü, Allah'ın (c.c.) emir ve iradesine teslimiyet (İslam) oluşturmakta ve adını da bu özelliğinden almaktadır. Dolayısıyla İslam, bütün peygamberlerin tebliğ ettiği dinin ortak adıdır.[1]

1 Şinasi Gündüz, "İslam", Yaşayan Dünya Dinleri, s. 35-36; Talip Ayar, "İslam", Dinler Tarihi El Kitabı, s. 198.

KRONOLOJİK İSLAM TARİHİ		
İnsanlık tarihiyle yaşıt olan İslam dini, özel anlamda miladi 610 yılında Hz. Muhammed'e (s.a.v.) gelen vahiyle birlikte başlar.		
Hz. Muhammed (s.a.v.) Dönemi (610-632)	**MEKKE DÖNEMİ**	• 571: Hz. Muhammed (s.a.v.) doğdu. • 610: İlk vahiy geldi. Üç yıl kadar yakın çevresini dine davet etti. • 615: İslam'a açıktan davet başladı ve Habeşistan'a hicret edildi. • 617-620: Üç yıl boyunca Müslümanlara sosyal ve ekonomik açıdan boykot yapıldı. • 622: Medine'ye hicret edildi. Hicret, İslam tarihi için milat oldu (Hicri takvim). • Mekke Dönemi 13 yıl sürdü. Bu dönemde inen ayetlere Mekkî ayetler denilmektedir.
	MEDİNE DÖNEMİ	• 622: Medine Sözleşmesi. Hz. Muhammed (s.a.v.), Müslümanlar, Yahudiler ve gayrimüslim Arapları kendi başkanlığında bir şehir devleti etrafında teşkilatlandırdı. • 624: Bedir Savaşı. Mekkeli müşriklerle yapılan ilk büyük savaştı. • 625: Uhud Savaşı. Mekkeli müşriklerle yapılan ikinci büyük savaştı. • 627: Hendek Savaşı. Mekkeli müşrikler ve onların müttefikleriyle yapılan savaştı. • 628: Hudeybiye Antlaşması. Bu anlaşma; Mekkeli müşriklerle süregelen savaşları sona erdirdi. İslam'ın yayılmasında dönüm noktası oldu. İslamiyet Arap Yarımadası'nda hızla yayıldı. Müslüman olanların sayısında çok fazla artış oldu. Kur'an-ı Kerim bu antlaşmayı "apaçık zafer"(bk. Fetih suresi, 1. ayet.) olarak nitelendirdi. • 628: Hayber'in Fethi. Müslümanlara moral ve güç kattı. • 628: Hz. Muhammed (s.a.v.), Habeş, Bizans, Mısır ve Sasanî hükümdarlarına İslam'a davet mektupları gönderdi. • 630: Mekke'nin Fethi. Bu zafer, bütün Arap yarımadasının İslamlaşmasına kapı açtı. • 632: Hz. Muhammed (s.a.v.) Medine'de vefat etti. • Hz. Peygamber'in (s.a.v.) sağlığında İslam, Arap Yarımadası'ndaki en büyük güç hâline geldi. • Medine Dönemi 10 yıl sürdü. Bu dönemde inen ayetlere Medenî ayetler denilmektedir.
Dört Halife Dönemi (632-661)		• Hz. Muhammed'in (s.a.v.) vefatından sonra devlet başkanlığına (hilafet) sırasıyla Hz. Ebu Bekir (r.a), Hz. Ömer (r.a), Hz. Osman (r.a) ve Hz. Ali (r.a) geçti. İslam ilk kez bu dönemde Arabistan dışında yayılmaya başladı. Bu döneme "Dört Halife Dönemi " ya da "Hulefâ-i Râşidîn Dönemi" adı verilmektedir. • İlk üç halife döneminde Müslümanlar Doğu'dan Batı'ya, Atlantik'ten Pasifik'e kadar geniş bir coğrafyaya hâkim oldular. Fethedilen yerler arasında Suriye, Filistin, Irak, İran, Mısır, Kıbrıs, Trablus ve Horasan toprakları vardı. Bu bölgelerde halkın büyük bir kısmı İslamiyet'i kabul etti. • Hz. Ali (r.a) Dönemi'nde fetih yapılamadı. Bu dönemde siyasi ve dinî tartışmalar ve savaşlar oldu. Hz. Ali (r.a) ve Hz. Âişe (r.a) taraftarları arasında Cemel Savaşı (656), Hz. Ali (r.a) ve Hz. Muaviye (r.a) arasında Sıffin Savaşı (657) yaşandı.

Emeviler Dönemi (661-750)	• Emevi Devleti yaklaşık bir asır yönetimde kaldı. İlk yılları karışıklıkların bastırılarak devlet otoritesinin sağlanmasıyla geçti. • I. Velîd Dönemi'nde Mâverâünnehir, Sind ve Endülüs'ün İslam topraklarına katılmasıyla ülke sınırları, Türkistan'dan Fransa'nın içlerine, Kafkaslar'dan Hindistan'a kadar genişledi. • Ömer b. Abdülaziz İslam'ı tebliğe özel bir önem verdi. Bu yolla Kuzey Afrika'da Berberîler ve Orta Asya'da Türkler arasında İslamiyet hızla yayıldı.
Abbasiler Dönemi (750-1258)	• Emevi Devleti'nin varlığına son veren Abbasiler, daha uzun süre yönetimde kaldılar. • Batıda ve doğuda bağımsız veya yarı bağımsız birçok hanedanlık ortaya çıktı. • 9. yüzyıldan itibaren nüfuz alanı başkent Bağdat ve çevresiyle sınırlı kaldı. • Bu dönem yeni fetih hareketleri olmadı. Ancak ilim, kültür, edebiyat, felsefe gibi alanlarda önemli çalışmalar yapıldı. Tercüme faaliyetlerine ağırlık verildi.
Endülüs (711-1492)	• Endülüs, Müslümanların 711-1491 yılları arasında hüküm sürdükleri İspanya topraklarıdır. • Endülüs Emevileri Dönemi (756-1031). • Benî Ahmer Emirliği (1238-1492). Hıristiyan istilasında kurtulup iki buçuk asır ayakta kalabilmiştir. Endülüs'te İslam hâkimiyetinin son temsilcisidir. • Endülüs Dönemi İslam medeniyetinin ilim, kültür, edebiyat, felsefe gibi alanlarında zirvede olduğu bir dönemdi. Bu dönemde Endülüs medreselerinde eğitim alan pek çok Batılı düşünür, Avrupa'nın skolastik düşünceden kurtulmasında etkili oldu.
Selçuklular ve Osmanlılar Dönemi (11-20. yüzyıllar)	• Anadolu fethedildi ve İslamiyet burada yayıldı. • Miladi 11. yüzyıldan itibaren (1071 Malazgirt Savaşı) Türklerin Anadolu'ya gelişi başladı. • Sırasıyla Büyük Selçuklular, Anadolu Selçukluları, Anadolu beylikleri ve Osmanlılar Anadolu'nun İslamlaşma sürecini tamamladı. • Nizamiye medreselerinin kurulmasıyla birlikte İslam medeniyetinde pek çok alanda öncü olan önemli alimler yetişti. • Selçuklular ve Osmanlılar asırlar boyunca İslam dünyasının liderliğini yaptılar. • İstanbul'un fethiyle birlikte Osmanlı İslam dünyasının siyasi ve askeri alanda merkezi oldu; ilim, kültür, ve sanatta eşsiz eserler ortaya koydu.
Hindistan, Çin ve Endonezya'ya İslam'ın Girişi	• Hindistan ve Çin'e İslamiyet'in girişi Arap ve İranlı tüccarlar vasıtasıyla oldu. • Hindistan, ilk kez Emeviler Dönemi'nde İslam'la tanıştı. Gazneliler, Gurlular, Delhi sultanları ve Babürlülerle buranın İslamlaşma süreci devam etti. • Çin'in önce kıyı bölgelerine ticaret amacıyla gelen Müslümanlar yerli kadınlarla evlenerek zamanla buraya yerleştiler ve kurdukları kolonilerle İslamiyet'in yayılmasında rol oynadılar. • İslamiyet, Endonezya adalarına Arap, İran ve Hint asıllı tüccarlar vasıtasıyla girdi. Daha sonra ticaret, yerli kadınlarla evlilik ve tarikatlar vasıtasıyla hızla yayıldı.

Kronolojik tarihçe için bk. : Azmi Özcan, "İslam: Doğuşu ve Yayılışı", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 23, s. 27; Talip Ayar, "İslam", Dinler Tarihi El Kitabı, s. 208.

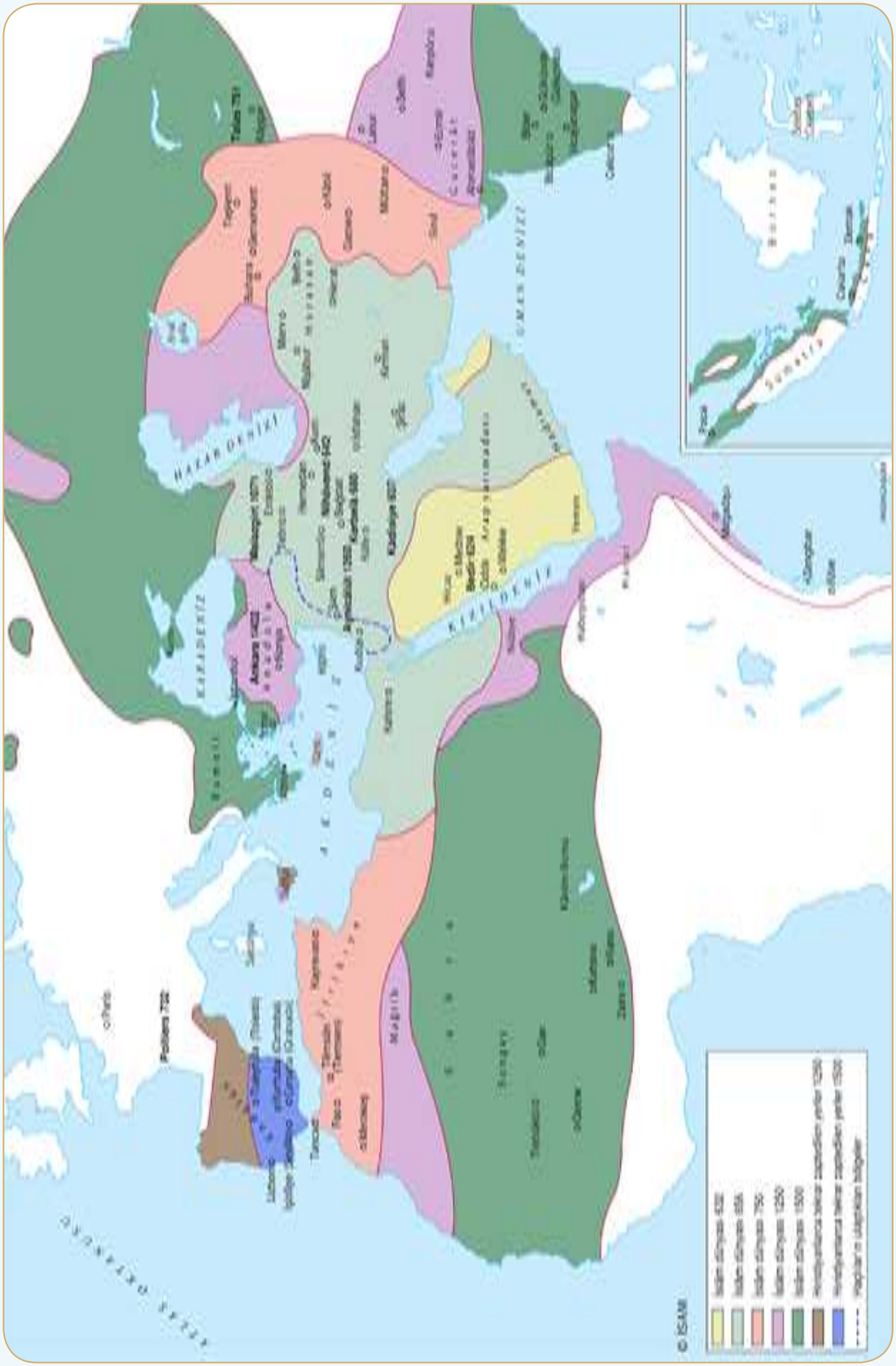

İslamiyet'in yayılışı (622-1500) (Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 23, s. 28.)

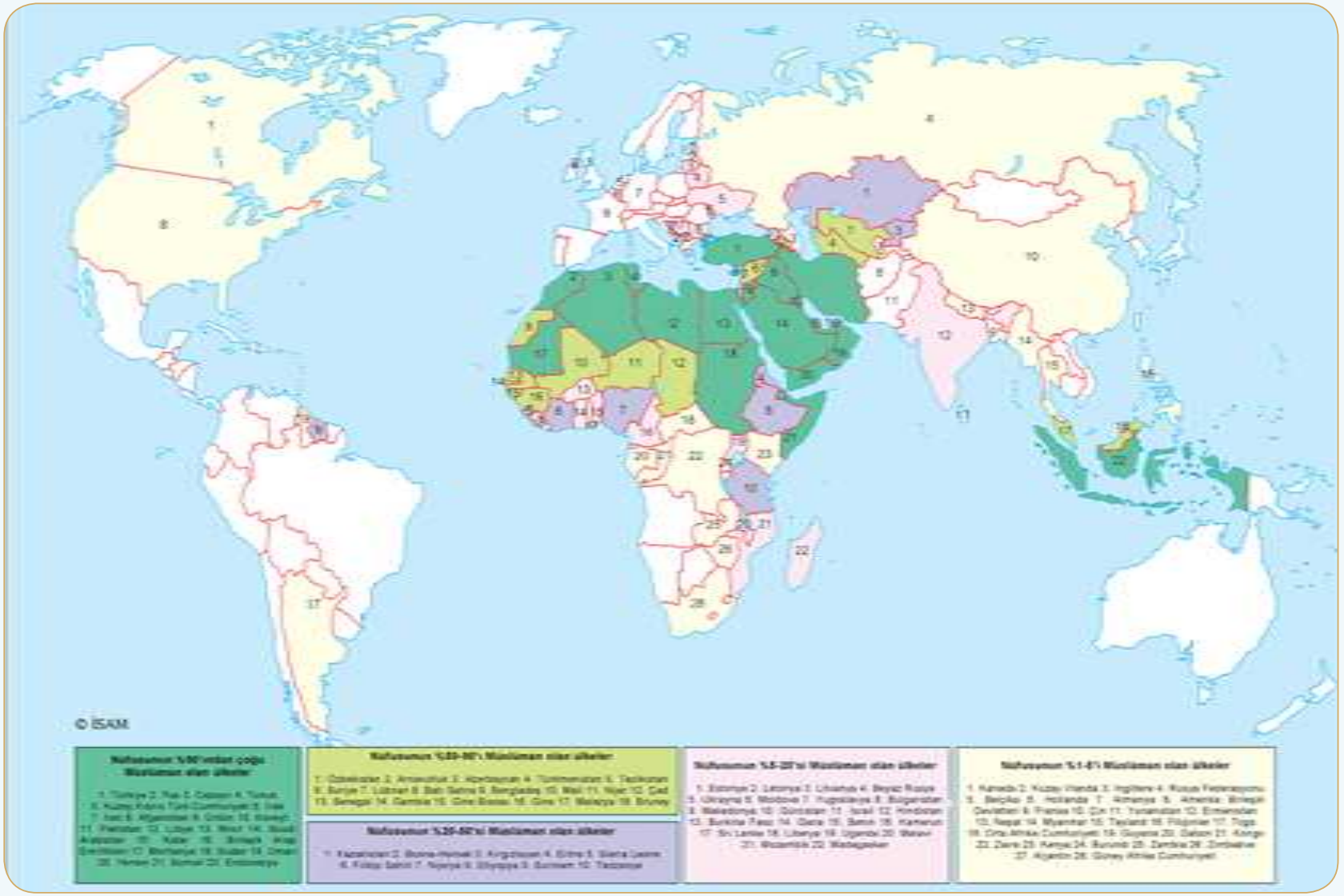

Müslümanlar'ın bulunduğu ülkeler ve nüfus oranları (Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi C 23, s. 33.)

2. İslamiyet'te İnanç Esasları

İslam, genel anlamda Hz. Adem'den (a.s.) Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar gelen dinlerin tamamının adıdır. Özel anlamda ise Hz. Muhammed'in (s.a.v.) temel esaslarını vahiy yoluyla Allah'tan (c.c.) aldığı ve ilk uygulamalarını bizzat kendisinin gerçekleştirdiği bir dindir. Ancak zamanla Müslüman toplumlar tarafından geliştirilen din ve dünya görüşünün; insan, toplum, devlet gibi insanî konularda kendine has ilkeleri bulunan tarihî tecrübenin, kültür ve uygarlığın genel adı olmuştur.[2]

ARAŞTIRALIM

İslam'ın, Allah'ın (c.c.) insanlık için uygun görmüş olduğu yegâne inanç sistemi olması ne anlama gelmektedir? Araştırınız.

İslamiyet'te inanç esasları âmentü terimiyle ifade edilir. Genel olarak inanç konularının dayanağı Kur'an ve sahih hadislerdir.

Kur'an ve hadislerde inanç esasları aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir:

"...Asıl iyi olan kimse, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitaba, peygamberlere inanan... dır."[3]

"Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse, şüphesiz derin bir sapıklığa sapmıştır."[4]

BİLGİ KUTUSU

Kur'an-ı Kerim'de İslam kelimesi sekiz yerde geçmektedir. Birçok ayette ise aynı kökten fiil ve isim bulunmaktadır. Fiil hâlinde geçtiği yerlerde "Allah'a yönelmek" (bk. Bakara suresi, 112. ayet; Lokmân suresi, 22. ayet), "O'na teslim olmak" (bk. Bakara suresi, 131. ayet; Mü'min suresi, 66. ayet), "Tevhid inancına sahip bulunmak" (bk. Enbiyâ suresi, 108. ayet), "Allah'a teslimiyetin gereğini yapmak" (bk. Zümer suresi, 54. ayet) anlamlarında kullanılmıştır.

Ayrıca Kur'an'da İslam, Allah (c.c.) katındaki hak dinin karşılığı ve onun özel adıdır. İslam'dan başka hiçbir dinin Allah (c.c.) tarafından kabul edilmeyeceği vurgulanır (bk. Âl-i İmrân suresi, 19 ve 85. ayetler).

Peygamberimiz Cibril hadisi olarak bilinen hadiste *"İman nedir?"* sorusuna *"Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve ahiret gününe iman etmendir. Keza hayrı ve şerri ile kadere inanmandır."*[5] cevabını vermiştir.

YORUMLAYALIM

Peygamberimiz diyor ki: *"Her çocuk İslam fıtratı üzere doğar. Daha sonra anne babası onu Yahudi, Hıristiyan veya Mecusi yapar."*

(Buhârî, Kader, 2)

Bu hadisi ahlakın kaynağı ve değişebilirliği açısından yorumlayınız.

Ayet ve hadislere göre İslam inanç esasları; Allah'a (c.c.), meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahirete ve kadere imandan oluşmaktadır.

2 Mustafa Sinanoğlu, "İslam: Giriş, Etimoloji ve Tanım", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 23, s. 2.
3 Bakara suresi, 177. ayet.
4 Nisâ suresi, 136. ayet.
5 Müslim, İman, 1; Ebû Dâvûd, Sünnet, 15.

YORUMLAYALIM

"De ki: "Ey kitap ehli! Bizimle sizin aranızda ortak bir söze gelin: Yalnız Allah'a ibadet edelim. Ona hiçbir şeyi ortak koşmayalım. Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilah edinmesin." Eğer onlar yine yüz çevirirlerse, deyin ki: "Şahit olun, biz Müslümanlarız."

(Âl-i İmrân suresi, 64. ayet)

Ayeti kerimede vurgulanan "ortak söz"den kasdedilen nedir? Yorumlayınız.

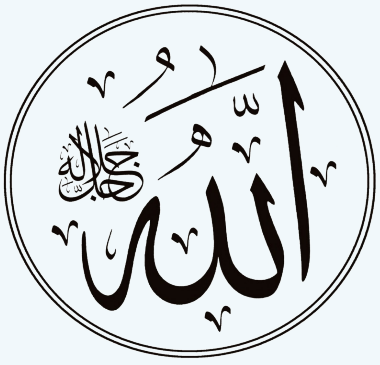

Allah (c.c.) isminin arapça yazılışı.

BİLGİ KUTUSU

İslam inancının ilk ve en önemli kaynağı Kur'an-ı Kerim, daha sonra da sahih hadislerdir. Kur'an ve sünnet İslam inancının temelini oluşturan iki kaynaktır. İslam dininin Kur'an'da belirtilen temel kuralları ve esasları Hz. Peygamber'in (s.a.v.) sözleriyle açıklanmış, uygulamalarıyla belirgin hâle gelmiştir.

Hz. Muhammed (s.a.v.), bir peygamber olarak hatadan korunmuş olduğundan, onun sünneti de daima Allah'ın (c.c.) kontrolü altındadır ve kaynağını bizzat ondan almaktadır. Bir ayette **"(Resulüm!) De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir."** buyrulmuştur.

(Âl-i İmran suresi, 31. ayet)

Allah İnancı

İslam inanç esaslarının başında Allah'a (c.c.) iman gelir. İslamiyet'teki tevhit ilkesi, birçok dinî gelenekteki tektanrıcılık ya da monoteizmden farklıdır. İslam tevhit inancının ilahî ve beşerî iki yönü vardır. İlahî yönü, Allah'ın (c.c.) otoritesinin hiçbir şekilde paylaştırılmamasıdır. Beşerî yönü ise kulun en üst düzeyde sevilmeye ve sayılmaya lâyık tek varlık olarak Allah'ı (c.c.) kabul etmesi, başka hiçbir varlığa beşer üstü bir sevgi ve itaat hissi duymamasıdır.

İslamiyet'te ilke olarak müminin Allah (c.c.) ile doğrudan münasebet kurması, dua, niyaz ve ibadetlerini O'na yöneltmesi, bağışlanmasını aracısız olarak O'ndan talep etmesi istenir.[6]

İslam'ın tevhit inancına göre Allah (c.c.), yalnızca evreni ve insanı yaratan ve düzenleyen, sonra kendi köşesine çekilen bir üstün varlık değildir. Bunun aksine Allah (c.c.), vahiy göndererek tarihe, mucize ile de tabiata aktif olarak müdahele eden aşkın bir varlıktır. O, her şeye hâkim olan, her şeyi koruyan, gözeten, doğru ve yanlış konusunda insanları uyaran ve herkesi yaptıklarından hesaba çekecek olandır. Dolayısıyla İslam'ın Allah (c.c.) inancı, deistlerin evreni yaratıp düzene soktuktan sonra köşesine çekilen tanrı anlayışından farklıdır.[7]

6 bk. Bakara suresi, 186. ayet; Bekir Topaloğlu, "İslam: İnanç Esasları", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 32, s. 7.
7 Şinasi Gündüz, "İslam", Yaşayan Dünya Dinleri, s. 56.

Ahiret İnancı

Ahiret inancı, İslam inançları arasında Allah'a (c.c.) imandan sonra gelir. Kur'an'da sıklıkla "son gün" şeklinde, Allah'a (c.c.) imandan hemen sonra zikredilir. Ahiret, kıyametin kopmasıyla başlar, yeniden dirilme, hesap, cennet ve cehennem hayatını kapsar. Kur'an-ı Kerim'de zamanının yakın olduğu, dünyanın sonunun ansızın vuku bulacağı fakat Allah'tan başka kimse tarafından bilinemeyeceği vurgulanır.[8]

Kabir, ahiret yurdu için bir geçiş yeridir.

YORUMLAYALIM

"Allah'ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara. Dünyadan da nasibini unutma."

(Kasas suresi, 77. ayet)

Ayeti kerimeyi "dünya-ahiret dengesi" açısından yorumlayınız.

İslam inancında dünya ahiret dengesi vardır. Kur'an'ın pek çok ayetinde dünya hayatının geçici, ahiretin ise ebedi olduğu vurgulanır.[9] İnsanların dünya hayatını ihmal etmeden, dünyanın geçici zevklerine de kanmadan, bir hayat yaşamaları; daha hayırlı ve kalıcı olan ahiret mutluluğunu aramaları istenir.[10]

Melek İnancı

İslam inançlarından biri de meleklere imandır. Meleklere inanmamak, dolaylı olarak vahyi, peygamberi ve peygamberlerin bildirdiği esasları inkâr etmek anlamına gelir. Çünkü dinî hükümler, peygamberlere melek aracılığıyla gelmektedir.[11] Bu durumu inkar edenler Kur'an-ı Kerim'de şu şekilde uyarılmaktadır: **"Kim Allah'a, meleklerine, peygamberlerine, Cebrail'e ve Mikail'e düşman olursa, bilsin ki Allah da inkâr edenlerin düşmanıdır."**[12]

TARTIŞALIM

Kur'an-ı Kerim'e inanan bir kimsenin ondaki herhangi bir ayeti kabul etmemesini inanç esasları açısından tartışınız.

Kutsal Kitap İnancı

İslam'a göre ilahî vahiy Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar birbirini destekleyen içerikle insanlara aynı mesajı vermiştir. Kur'an-ı Kerim'le birlikte insanlara yönelik Allah'ın (c.c.) vahyi sona er-

8 bk. Ahzâb suresi, 63. ayet.
9 A'lâ suresi, 16-17. ayetler.
10 Mü'min suresi, 39. ayet.
11 Komisyon, İlmihal I (İman ve İbadetler), s. 92.
12 Bakara suresi, 98. ayet.

AÇIKLAYALIM

"Kur'an'ı kesinlikle biz indirdik. Elbette O'nu yine biz koruyacağız."

(Hicr suresi, 9. ayet)

Yukarıdaki ayetten hareketle, Allah'ın (c.c.) Kur'an'ı korumasının nasıl olduğunu/olacağını açıklayınız.

Kur'an-ı Kerim indirilmiş son ilahi kitaptır.

miştir. Buna göre Allah'ın (c.c.), Kur'an'dan önce de bazı peygamberlere kitap indirdiğine inanmak, inanç esaslarından biridir.

Kur'an'da, Allah (c.c.) tarafından daha önce indirildiği ifade edilen Tevrat, Zebur ve İncil'in adı geçmektedir. Bazı peygamberlere de sahifeler (suhuf) verildiği bildirilmektedir. İslam'da kitaplara iman, Kur'an-ı Kerim'in gelmesiyle geçerliliği sona eren diğer kutsal kitapların öğretilerine inanmak değildir. Allah'ın (c.c.), daha önce insanlara Tevrat, Zebur ve İncil'le verdiği mesajını şimdi de Kur'an'la ilettiğine inanmaktır. Bu aynı zamanda insanlık tarihi boyunca Allah'ın (c.c.) insanlarla yegâne iletişim yolunun, peygamberler aracılığıyla indirdiği kitaplar olduğu anlatılmaktadır. Kur'an-ı Kerim bununla, hem Ehl-i Kitap'ı Kur'an'a tabi olmaya çağırmakta[13] hem de Hz. İsa'ya (a.s) bir kitabın indirilmediği, onun Tanrı'nın kelamı ve dolayısıyla vahyin bizzat kendisi olduğu yönündeki Hıristiyan inancını dolaylı olarak reddetmektedir.[14]

Peygamber İnancı

İslam inanç esaslarından biri de peygambere imandır. Kur'an-ı Kerim'de her peygamberin vahye muhatap olduğu bildirilir. Bu yüzden Müslümanların, ayırt etmeksizin bütün peygamberlere inanmaları emredilir.[15] Peygamberlik mertebesi bakımından aralarında bir fark gözetilmez. Kur'an, peygamber inancını Allah (c.c.) inancından ayırmaz. Bu hususta küfre düşenleri üçe ayırır: Allah'ı (c.c.) ve peygamberlerini inkâr edenler, Allah'a (c.c.) inanıp peygamberlerine inanmayanlar ve peygamberlerin bazısına inanıp bazısını inkâr edenler.[16] Allah'a (c.c.) ve peygamberlerine iman edip onlar arasında ayırım gözetmemeyi imandan sayar.[17] Hz. Muhammed'i (s.a.v.) peygamber kabul etmeyen Ehl-i Kitap'ın bu tavrını doğrudan reddeder ve derin sapıklık olarak nitelendirir.[18]

HATIRLAYALIM

İslam'a göre bütün peygamberler birer İslam peygamberi, onlara vahyolunan bütün ilahî mesajlar da insanlara İslam'ı öğreten ilahî kitaplardır.

"Kitap ehli, senden kendilerine gökten bir kitap indirmeni istiyorlar (Buna şaşma!) Musa'dan, bundan daha büyüğünü istemişler ve 'Allah'ı bize açıkça göster.' demişlerdi..."[19]

13 bk. Nisâ suresi, 47; Mâide suresi, 15. ayetler.
14 bk. Mâide suresi, 46. ayet.
15 bk. Bakara suresi, 285. ayet.
16 bk. Nisâ suresi, 150-151. ayetler.
17 Nisâ suresi, 152. ayet.
18 bk. Nisâ suresi, 136. ayet.
19 Nisâ suresi, 153. ayet.

Yahudi kutsal kitabı Tanah'ta, bazı peygamberler hakkında Allah (c.c.) elçilerinin günahtan korunmuşluğu ilkesini zedeleyen ifadeler yer alır. İslamiyet'te ise Allah (c.c.) ile kul arasında elçilik vazifesi yapan peygamberlerin, bu görevlerinde hatadan korunmuş oldukları (ismet) kabul edilir.[20] Kur'an'da melik peygamber oldukları beyan edilen Hz. Davut ve oğlu Hz. Süleyman, Tanah'ta peygamber değil, sadece kral olarak anlatılır.

YORUMLAYINIZ

"Doğrusu (ey peygamber), biz seni hak ile desteklenmiş bir müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik..."

(Bakara suresi, 119. ayet)

Yukarıdaki ayeti islamdaki peygamber inancına göre yorumlayınız.

İslamiyet'te peygamberlerin ilki Hz. Âdem (a.s.), sonuncusu ise Hz. Muhammed'dir (s.a.v.). Kur'an'da Hz. Muhammed (s.a.v.) bütün insanlar için *rahmet*,[21] *son peygamber*[22] ve inananlar için *güzel örnek*[23] olarak takdim edilir.

Kader İnancı

Kelime olarak kader; ölçü ile yapmak, planlamak ve biçimlendirmek anlamına gelmektedir. Bu durum Kur'an-ı Kerim'de şu şekilde bildirilmiştir: **"Gerçekten biz, her şeyi bir ölçü ve dengede yarattık."**[24] Terim olarak ise kader, Yüce Allah'ın ezeli ilmi ve kudreti ile evrende olmuş ve olacak her şeyi takdir etmesi, belli bir düzen ve ölçüde yaratmasıdır. **"O, göklerin ve yerin egemenliği kendisine ait olan, çocuk edinmeyen, egemenliğinde ortağı bulunmayan, her şeyi yaratan, yarattığına belli bir ölçüye göre düzen veren Allah'tır."**[25] ayeti bunun delilidir.

BİLGİ KUTUSU

İslamiyet'te mezhep, dinin inanç esaslarını veya amelî hükümlerini anlama ve yorumlama konusunda kendine özgü yaklaşımlara sahip düşünce sistemi; bu yaklaşımlar etrafında meydana gelen ilmî ve fikrî birikimdir.

İslâm'ın inanç esasları, ibadetleri ve sosyal hayatla ilgili kuralları vahiy ile ortaya konulmuş, Hz. Peygamber'in sözlü ve fiilî sünnetiyle de hayata aktarılmıştır. İslâm'ın bir ilâhî, bir de insanların anladığı ve uyguladığı yönü vardır. Mezhep bunlardan ikincisine tekabül etmektedir. İslam mezhepleri itikadî, amelî (fıkhî) ve siyasî olmak üzere üç grupta incelenmektedir. Mezhepler arasında esasa ilişkin ayrılıklar yoktur. Yoruma dayalı farklılıklar vardır.

(İlyas Üzüm, "Mezhep", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 29, s. 526-527)

Kadere iman, her şeyin Allah'ın (c.c.) bilgisi, gözetimi ve denetimi altında gerçekleştiğine inanmaktır. Kader, Allah'ın (c.c.) mutlak hükümranlığı ile kulun iradi özgürlüğünün kesiştiği alanı ifade eder. Buna göre Allah (c.c.), ilmiyle her şeyi bilir, kudret ve iradesiyle her şeyi yapar. İnsan ise irade özgürlüğüne sahip sorumlu bir varlık olarak iyi ile kötü arasında seçim yapabilme özgürlüğüne sahip olur.

İslam'ın kader inancında bir ön belirleme ve dayatma yoktur. İnsan hürriyeti doğrultusunda iradesini kullanmakta, Allah da (c.c.) olayları bu yönde yaratmaktadır.[26]

20 Bekir Topaloğlu, "İslam: İnanç Esasları", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 23, s. 8.
21 bk. Enbiyâ suresi, 107. ayet.
22 bk. Ahzâb suresi, 40. ayet.
23 bk. Ahzâb suresi, 21. ayet.
24 Kamer suresi, 49. ayet.
25 Furkan suresi, 2. ayet.
26 Şinasi Gündüz, "İslam", Yaşayan Dünya Dinleri, s. 64.

3. İslamiyet'te İbadetler

İslamiyet'te ibadetin biri genel, diğeri özel olmak üzere iki anlamı vardır. Genel anlamda ibadet, kulun Allah'a (c.c.) karşı duyduğu saygı ve sevginin sonucu olarak O'nun rızasına uygun davranma çabasını ve bu şekilde yapılan iradî davranışları ifade eder. Böylece tamamen dinî olan görevlerden başka, kişilerin Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak için yaptığı her fiil de ibadet olarak nitelendirilir ve ödüllendirilir. Bu amaçla fert ve toplum yararına gerçekleştirilen her olumlu davranış ibadet hükmünde kabul edilir. Özel anlamda ibadet ise mükellefin Allah'a (c.c.) karşı tazim ve kulluğunu simgeleyen, Allah (c.c.) ve Resulü tarafından yapılması istenen belirli davranış biçimleridir. İbadetin yaygın kullanımı da bu ikinci anlamdadır.[27]

İbadetler, dinin özünü teşkil eden iman esaslarından sonra gelir. Kur'an'da iyi davranışlar (salih amel) genelde imanla bir arada zikredilir.

İslamiyet'te Hac en temel ibadetlerden birisidir.

NOT EDELİM

Kur'an'da başta namaz, zekât, hac ve oruç olmak üzere temel ibadetler sıkça emredilir. Ancak bu atıf ve emirler, ibadetlerin edâ şekli ve ayrıntılarından çok o ibadetin mahiyetini, öz ve amacını konu edinen genel ve mücmel ifadeler şeklindedir.

Kur'an'da ana çatısı oluşturulan ibadetlerin nasıl yerine getirileceği, uygulama şartları ve hükümleri Hz. Peygamber'in uygulama ve açıklamalarıyla netleşmiştir.

(Ferhat Koca, "İbadet: İslam'da İbadet/Fıkhî Hükümler", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 19, s. 241)

HATIRLAYALIM

İslam'ın şartlarından sayılan kelime-i şehadet, İslam'a giriş anahtarıdır.

"Asra yemin ederim ki insan gerçekten ziyan içindedir. Bundan ancak iman edip iyi ameller işleyenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler müstesnadır."[28]

İslamiyet'te namaz, oruç, zekât ve hac temel ibadetlerdir. Kelime-i şehadetle birlikte bunlara İslam'ın şartları da denilmektedir.

27 Şinasi Gündüz, "İslam", Yaşayan Dünya Dinleri, s. 64-69.
28 Asr suresi, 1-3. ayetler.

İslam'da Temel İbadetler

Namaz

İslam'da namazın bir çok çeşidi vardır. Hanefilere göre namaz; farz, vacip ve nafile olarak üç çeşittir. Diğer mezhepler, vacip hüküm kategorisini kabul etmedikleri için namazı farz ve nafile şeklinde iki gruba ayırırlar.
Farz Namazlar: Günlük beş vakit namaz, Cuma namazı ve cenaze namazı.
Vacip veya Nafile Namazlar: Farz namazlar dışında kalan vitir, bayram, sünnet ve benzeri namazlar.

Oruç

Oruç; Ramazan ayında veya diğer zamanlarda imsak ve iftar arasında ibadet niyetiyle yeme, içme ve cinsel ilişkiden uzak durmaktır. Hanefilere göre oruç; farz, vacip ve nafile olmak üzere üç çeşittir. Diğer mezhepler, vacip hüküm kategorisini kabul etmedikleri için orucu farz ve nafile şeklinde iki gruba ayırırlar.
Farz Oruç: Ramazan orucu.
Vacip veya Nafile Oruçlar: Nezir (Adak), farz olan orucun dışında diğer zamanlarda tutulan oruçlar.

Zekât

Dinen zengin sayılan Müslümanların dinî bir görev olarak her yıl mal, para, ticaret gibi alanlardan, hasat dönemlerinde ise tarım ürünlerinden elde ettikleri kazançlardan ibadet niyetiyle, belirli oranlarda başta fakirler olmak üzere Kur'an-ı Kerim'in belirlemiş olduğu yerlere vermekle yükümlü oldukları bir ibadettir.

Hac

İmkân ve yol bulan Müslümanların, Zilhicce ayı içinde (8, 9, ve 10. günlerde) Mekke'de bulunan Kâbe'yi ve diğer kutsal mekânları dinî maksatla ziyaret etmesidir. Kur'an-ı Kerim, yoluna gücü yetenlerin hac görevini yerine getirmesinin Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkı olduğunu belirtir (Âl-i İmrân suresi, 97. ayet.).

HATIRLAYALIM

İbadetler, temel dayanağını Kur'an'dan, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) söz ve fiillerinden (sünnet) alır. Kur'an, ibadetlerin mahiyetinden bahseder. Hz. Muhammed (s.a.v.) ise ibadetlerin şeklini ve ayrıntılarını açıklar, uygulamalı olarak gösterir.

İslam'ın şartları olarak zikredilen bu temel ibadetlerin dışında kurban kesmek, sadaka vermek, irşat, davet, tebliğ, marufu emretmek, münkeri engellemek gibi ibadetler de vardır. Vacip, sünnet veya nafile adı verilen bu türden ibadetler Müslümanların hayatında oldukça önemlidir.

4. İslamiyet'te Ahlaki Değerler

İslamiyet, insanların temelde inançlı, iyi ve doğru olmalarını amaçlar. Dinin üç boyutu olan inanç, ibadet ve ahlak özde birdir ve aynı amacı gerçekleştirmeye yöneliktir. İnsan, inanç ve ibadet sayesinde yaratıcısına bağlanır, ibadetlerin doğurduğu iyi sonuçlar ve tavsiye edilen güzel huylar sayesinde toplumda iyi insan olarak yaşar. Buna göre İslamiyet, yaratıcısına inanıp saygı duyan ve sosyal hayatta diğer insanlarla iyi ilişkiler kurarak yaşayan bir insan yetiştirmek ister. İslamî erdemler, bize dinimizin sahip olmayı zorunlu kıldığı erdemlerdir. Dinimizin bize kazandırdığı artıdır.[29]

HATIRLAYALIM

İslam Ahlakıyla İlgili Ayet ve Hadislerden Örnekler

1. **"İyilik, yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz değildir. Asıl iyilik, o kimsenin yaptığıdır ki, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitaplara, peygamberlere inanır. (Allah'ın rızasını gözeterek) yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilenenlere ve kölelere sevdiği maldan harcar, namaz kılar, zekât verir. Antlaşma yaptığı zaman sözlerini yerine getirir. Sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabreder. İşte doğru olanlar, bu vasıfları taşıyanlardır. Müttakîler ancak onlardır."**

(Bakara suresi, 177. ayet)

2. **"Ey inananlar! Bir topluluk diğer bir topluluğu alaya almasın. Belki de onlar, kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da kadınları alaya almasınlar. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kendi kendinizi ayıplamayın, birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fâsıklık ne kötü bir isimdir! Kim de tevbe etmezse işte onlar zalimlerdir."**

(Hucurât suresi, 11. ayet)

3. **"Ey inananlar! Zannın çoğundan kaçının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin. Biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz. O hâlde Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah, tevbeyi çok kabul edendir, çok esirgeyicidir."**

(Hucurât suresi, 12. ayet)

4. *"Sizden biri kendisi için istediğini kardeşi için de istemedikçe gerçek anlamda iman etmiş olamaz."*

(Buhârî, İman, 7)

5. **"***Müslüman, elinden ve dilinden insanların güvende olduğu kimsedir."*

(Buhârî, İman,5)

İnsanın Allah'la (c.c.) ilişkisi *inanç* ve *ibadet*; diğer insanlar ve yaratılmışlarla ilişkisi *ahlak* ve *hukuk (muamelat)* olarak tecelli eder. Ahlaki ve hukuki (muamelata dair) hükümler iç içe olsa da ikisi birbirinden ayrı alanlardır. Güzel huy ve davranışların içselleştirilmesi, kişisel mutluluğu sağladığı gibi toplumun huzur ve barışına da katkıda bulunur. Aslında bir toplumda ahlaki bilinç ve duyarlılık yüksek olduğunda hukuki problemlerin ortaya çıkması daha baştan büyük ölçüde önlenmiş olur. Bundan dolayı Kur'an-ı Kerim, sistemini büyük ölçüde inanç, ibadet ve muamelatı da gözeterek

BİLGİ KUTUSU

1. Ahlak, insanın kendi rızası ve iradesi doğrultusunda belli bir gaye ve hedef için iyi ve güzel davranışlar sergilemesidir.

2. Ahlak, İnsanın iyi veya kötü olarak vasıflandırılmasına yol açan manevi nitelikler, huylar ve bunların etkisiyle ortaya konan iradeli davranışlar bütünüdür.

(Mustafa Çağrıcı, "Ahlak", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 2, s. 1)

29 Enver Uysal, "Dindarlığın Ahlaki Temeli Üzerine Bazı Düşünceler", İslam Ahlak Esasları ve Felsefesi, s. 111.

ahlaki duyarlılık üzerine inşa etmiştir. Hukuk, ahlaki alanda gösterilen ihmallerin yol açtığı anormal durumlara çözüm üreten ve sosyal hak ve görevleri belirleyen bir kurumdur.[30]

İnsanın yöneldiği her türlü üstünlük ve mükemmellik *iyi* kavramıyla ifade edilir. İnsan bütün çabalarında iyiyi arar. İnsanın aradığı iyi; sanatta güzel, bilimde doğru, çalışmada başarı, ticarette kâr, sosyal hayatta yarar, sporda sağlık, dostlukta sevgi, ahlakta erdem ve mutluluktur. İyi, her konuda yöneldiğimiz genel bir amaç olsa da özellikle ahlaki bir değerdir. Bundan dolayı iyi ve kötü, ahlakın; güzel ve çirkin, sanatın; doğru ve yanlış, bilimin temel değerleridir.

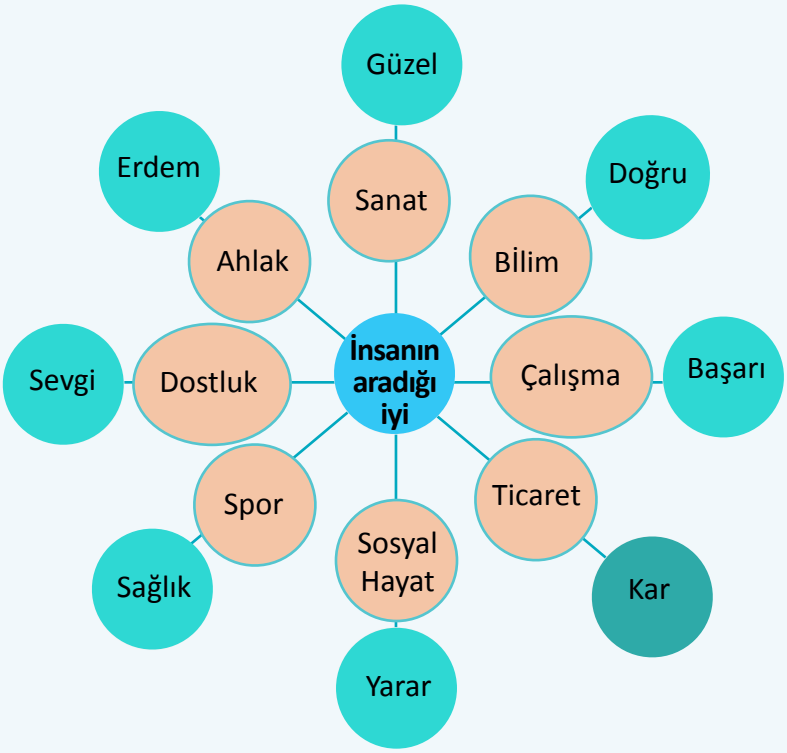

İslamiyet hem toplum hayatında hem de genel olarak tabiatta iyiliğin yaşamasını ister. Bu amaçla gerek Kur'an ayetleri gerek Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hadisleri aracılığıyla birtakım ilkeler ve değerler ortaya koymuştur. İyiliğe dair belli başlı ilke ve değerler şunlardır:

Belli Başlı Ahlaki İlke ve Değerler

1	Doğru sözlü, dürüst ve adil olmak
2	Affedici ve hoşgörülü olmak
3	Alçakgönüllü ve yumuşak huylu olmak
4	Sabırlı, sebatlı ve dayanıklı olmak
5	Cesur ve soğukkanlı olmak
6	Şefkatli ve merhametli olmak
7	Ağırbaşlı ve ölçülü olmak
8	Zarif, kibar ve nazik olmak
9	Sevgiye dayalı dostluk kurmak
10	İffetli, edepli ve hayâlı olmak
11	Cömert ve yardımsever olmak
12	İnsanların kişiliklerine ve haklarına saygı göstermek
13	İyiliğe teşekkürle ve daha iyi davranışla karşılık vermek
14	Hata yapınca özür dileyip onu telafi etmek

30 Enver Uysal, "Dindarlığın Ahlaki Temeli Üzerine Bazı Düşünceler", İslam Ahlak Esasları ve Felsefesi, s. 112.

5. İslamiyet'in Diğer Dinlere Bakışı

İslam kaynaklarında, diğer dinleri ve onların müntesiplerini tanımlamak için çeşitli kavramlar kullanılmaktadır. Bunlar arasında en önemlisi **Ehl-i Kitap** kavramıdır. Başlangıçta sadece Yahudi ve Hıristiyanları kapsayan Ehl-i Kitap kavramı, zamanla Mecusileri ve hatta Kur'an'da adı geçmeyen din mensuplarını da kapsayacak şekilde genişletilmiştir.[31]

Kur'an'da ve hadislerde Ehl-i Kitap'ın çeşitli konulardaki inanç ve düşünceleri, hayat tarzları, tutum ve davranışları hakkında bilgiler verilmiştir. Kur'an, Yahudi ve Hıristiyanları unuttukları veya farklılaştırdıkları Allah'ın (c.c.) dinine tekrar davet etmekte ve bir Allah (c.c.) inancında buluşmaya çağırmaktadır.[32] Yahudi ve Hıristiyanların hahamlarını ve rahiplerini Allah'ın (c.c.) dışında rabler edindikleri belirtilir.[33] Özde aynı olan din, zaman içinde kutsal metinlerin ve dinî nasların yanlış yorumlanması, din âlimlerinin görüşlerinin kutsal kitap yerine geçmesi ve dinin anlaşılmasında bunların yegâne geçerli kaynak olarak görülmesi sonucunda orijinal şeklinden saptırılmıştır. Hatta Hz. İsa, Hıristiyanlarca beşeri özelliklerinden soyutlanarak ilâhlaştırılmıştır.[34]

NOT EDELİM

Müslümanların Ehl-i Kitap'la olan ilişkilerinde Kur'an önemli bir ölçü ortaya koymaktadır:

"İçlerinden zulmedenler/şirke bulaşanlar hariç, Kitap ehli ile ancak en güzel bir yolla mücadele edin ve (onlara) şöyle deyin: Biz, bize indirilene de, size indirilene de inandık. Bizim ilâhımız da sizin ilâhınız da birdir (aynı ilâhtır). Biz sadece O'na teslim olmuş kimseleriz."

(Ankebût suresi, 46. ayet)

Kur'an'da Yahudi ve Hıristiyanlar dışında Mecusi ve Sabiîler ismen zikredilmektedir. Kur'an'da Mecusiler'den sadece bir yerde,[35] Sabiîler'den ise üç yerde bahsedilmekte,[36] fakat bunlar hakkında bilgi verilmemektedir.

HATIRLAYALIM

Kur'an'da Ehl-i Kitap;

1. Allah'ın (c.c.) ayetlerini inkâr ettikleri,
2. Hakla bâtılı karıştırdıkları,
3. Emanete riayet etmedikleri,
4. Kendilerine verilen kutsal kitabı tahrif ettikleri,
5. Peygamberlerini öldürdükleri,
6. Müslümanları küfre döndürmek istedikleri,
7. Tevrat ve İncil'deki hükümleri hakkıyla uygulamadıkları için kınanır.

Bu nedenlerden dolayı Kur'an, Ehl-i Kitap'ı Allah'a (c.c.) kulluğa, O'na hiçbir şeyi ortak koşmamaya çağırmakta; Müslümanlara da onlarla mücadelede itidali tavsiye etmektedir.

(Remzi Kaya, "Ehl-i Kitap", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 10, s. 518)

31 Remzi Kaya, "Ehl-i Kitap", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 10, s. 517.
32 bk. Âl-i İmrân suresi, 64. ayet.
33 bk. Tevbe suresi, 31. ayet.
34 Ömer Faruk Harman, "İslam: Vahiy Geleneği İçinde İslam", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 23, s. 4.
35 Hac suresi, 17. ayet.
36 Hac suresi, 17. ayet; Bakara suresi, 62. ayet; Mâide suresi, 69. ayet.

ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRELİM

A. Aşağıdaki açık uçlu soruları cevaplayınız.	
1	Hudeybiye Antlaşması'nın İslamiyet'in yayılışındaki etkisi nedir? Açıklayınız.
2	Emeviler Dönemi'nde İslamiyet'in yayıldığı bölgeleri yazınız.
3	Anadolu'nun fethi ve İslamiyet'in yayılışı hangi dönemde olmuştur? Açıklayınız.
4	Kur'an'da Ehl-i Kitap ifadesi hangi anlamda ve kimler için kullanılmaktadır? Açıklayınız.
5	Peygamberler için ismet sıfatı niçin önemlidir? Açıklayınız.

B. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.	
1	**Aşağıdaki ifadelerden hangisi Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğinin Mekke Dönemi'ne ait doğru bir bilgi değildir?** A) Kur'an-ı Kerim'in indirilişinin 13 yıllık süreci. B) Habeşistan'a hicret. C) Müslümanlara yönelik üç yıl sosyal ve ekonomik boykot. D) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) 3 yıl boyunca yakın çevresini İslam'a davet etmesi. E) Hayber'in Fethi.
2	**Aşağıdakilerden hangisi Kur'an-ı Kerim'de Ehl-i Kitapla ilgili verilen bilgilerden değildir?** A) Kendilerine verilen kutsal kitabı tahrif ettikleri B) Tevrat ve İncil'deki hükümleri hakkıyla uygulamadıkları C) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğini kabul ettikleri D) Bazı peygamberleri öldürdükleri E) Hakla bâtılı karıştırdıkları
3	**İslam ilk kez hangi dönemde Arabistan dışında yayılmaya başlamıştır?** A) Hz. Muhammed (s.a.v.) Dönemi B) Dört Halife Dönemi C) Emeviler Dönemi D) Abbasiler Dönemi E) Selçuklular Dönemi
4	Münafığın alameti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, kendisine güvenildiğinde hainlik eder, söz verdiğinde yerine getirmez." (Buhârî, İman, 231.) **Yukarıdaki hadiste İslam dininin önem verdiği ahlaki ilke ve değerlerden hangisi vurgulanmaktadır?** A) Doğru sözlü, dürüst ve adil olmak B) Affedici ve hoşgörülü olmak C) Alçakgönüllü ve yumuşak huylu olmak D) Sabırlı, sebatlı ve dayanıklı olmak E) Cesur ve soğukkanlı olmak

5	**Kur'an-ı Kerim'de Yahudi ve Hıristiyanları ifade etmek için kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?** A) Kâfir B) Münafık C) Mürtet D) Ehl-i Kitap E) Ehl-i ilm

C. Aşağıda boş bırakılan yerleri verilen uygun kelimelerle doldurunuz.		
Kur'an-ı Kerim Kelime-i Şehadet Münafığın Fıtrat Müslüman Ehl-i Kitap Kâfir	**1**	"Her çocuk ……..üzere doğar. Daha sonra anne babası onu Yahudi, Hıristiyan veya Mecusi yapar." (Buhârî, Kader, 2)
	2	"…….alameti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, kendisine güvenildiğinde hainlik eder, söz verdiğinde yerine getirmez." (Buhârî, İman, 231)
	3	"……., elinden ve dilinden insanların güvende olduğu kimsedir." (Buhârî, İman, 5)
	4	İslam inancının ilk ve en önemli kaynağı……., daha sonra da sahih hadislerdir.
	5	İslam'ın şartlarından sayılan……., İslam'a giriş anahtarıdır.

D. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanları "D", yanlış olanları "Y" ile işaretleyiniz.			
Doğru mu? (D) Yanlış mı? (Y)	**1**		İslam, bütün peygamberlerin tebliğ ettiği dinin adıdır.
	2		Hudeybiye Antlaşması, Medine Yahudileriyle ve gayrimüslim Araplarla yapılan bir antlaşmadır.
	3		İslam ilk kez Dört Halife Dönemi'nde Arabistan dışında yayılmaya başladı.
	4		Endülüs Emeviler Dönemi'ne, Hulefâ-i Râşidîn dönemi de denir.
	5		İslamiyet, hayatın her yönünü kapsar. Kutsal ve din dışı bir ayrımı yoktur.